

Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS)

Informe de les actuacions realitzades i dels resultats obtinguts (estiu de 2011)

Participació

- Departament de Benestar Social i Família
- Departament de Governació i Relacions Institucionals
- Departament d'Interior
- Departament d'Empresa i Ocupació
- Servei Meteorològic de Catalunya
- Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC)
- Sistema d'Emergències Mèdiques (SEMSA)
- Institut Català de la Salut
- Agència de Salut Pública de Barcelona
- Serveis Personals de Barcelona
- Associació Catalana de Municipis i Comarques
- Federació de Municipis de Catalunya
- Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya
- Institut de Medicina Legal de Catalunya
- Consorci de Salut i Social de Catalunya
- Unió Catalana d'Hospitals
- Consorci de Serveis Socials de Barcelona
- Creu Roja

Coordinació

Departament de Salut:

- Direcció General de Salut Pública
- Servei Català de la Salut (CatSalut)

Índex

1. Introducció.....	4
2. Resum de les activitats realitzades durant l'estiu del 2011.....	8
Dades obtingudes:	
Objectiu 1:	8
• Dades de les defuncions de les funeràries (total dels deu municipis) associades a les dades de temperatura.....	9
• Activació de la fase 2 d'alerta.....	13
• Dades de les defuncions judicials (Institut de Medicina Legal de Catalunya)	16
• Dades dels quatre hospitals sentinella.....	17
• Seguiment evolutiu de l'activitat assistencial	
○ Dades d'activitat assistencial a Catalunya.....	20
○ Actuacions realitzades des de l'atenció primària i en col·laboració amb els centres sociosanitaris	24
• Sanitat Respon	28
• Activitats realitzades pel Departament d'Interior	29
• Activitats realitzades pel Departament de Benestar Social i Família.....	30
• Activitats realitzades pel Departament d'Empresa i Ocupació.....	30
• Activitats realitzades per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)	31
• Activitats realitzades per la Federació de Municipis de Catalunya (FMC).	31
Objectiu 2:	
Distribució de materials informatius	
• Departament de Salut.....	32
• Departament de Benestar Social i Família	32
• Departament d'Empresa i Ocupació.....	32
3. Conclusions.....	37
Annexos.....	41

1. Introducció

L'any 2004, el Departament de Salut i el CatSalut van posar en marxa per primera vegada el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS). A més, hi participen el Departament de Benestar Social i Família, el Departament d'Interior, el Departament de Governació i Relacions Institucionals, el Servei Meteorològic de Catalunya, el Departament d'Empresa i Ocupació, el Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC), el Sistema d'Emergències Mèdiques (SEMSA), l'Institut Català de la Salut, l'Agència de Salut Pública de Barcelona, els Serveis Personals de Barcelona, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Federació de Municipis de Catalunya, el Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya, l'Institut de Medicina Legal de Catalunya, el Consorci de Salut i Social de Catalunya, la Unió Catalana d'Hospitals, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona i la Creu Roja.

Els objectius del POCS 2011 han estat els següents:

1. Predir amb la màxima anticipació que permetin els mitjans tècnics les possibles situacions meteorològiques de risc.
2. Minimitzar els efectes negatius de les onades de calor sobre la salut de la població de Catalunya, i especialment dels grups més vulnerables: gent gran (sobretot els més grans de 75 anys), nadons, persones amb discapacitats físiques o psíquiques que tinguin limitada la seva autocura, persones amb malalties cròniques, persones fràgils que viuen soles, persones amb condicions socials precàries, pacients que prenen medicacions que actuen sobre el sistema nerviós central, persones que realitzen una activitat física intensa o aquelles que han de romandre o fer activitat física a l'aire lliure (incloses les activitats laborals), etc.
3. Coordinar les mesures i els recursos existents a Catalunya per fer front a les possibles onades de calor.

Per tal de complir els objectius esmentats es van plantejar les ACTUACIONS SEGÜENTS:

- **Objectiu 1**

a) Predir amb la màxima anticipació que permetin els mitjans tècnics les possibles situacions meteorològiques de risc per calor (de l'1 de juny al 30 de setembre).

Per tal d'aconseguir portar a bon terme aquest objectiu, les actuacions proposades van ser les següents:

- Registrar les temperatures diàries observades (màxima i mínima) i la humitat, així com les previsions amb 48 hores d'anticipació de deu ciutats de Catalunya: Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sabadell, Terrassa, Girona, Lleida i Tarragona.
- Valorar les previsions en funció dels preavisos (entre 36 i 96 hores d'anticipació) i dels avisos (entre 0 i 36 hores d'anticipació) de situació meteorològica de risc (SMR). D'aquests últims, n'hi ha de dos tipus:
  - i. Avís de temperatura màxima extrema (nivell 1): s'activaria un avís de SMR de nivell 1 si en les següents 36 hores s'hagués previst la superació del percentil 98 de la temperatura màxima diària del període d'estiu.
  - ii. Avís d'onada de calor (nivell 2): s'activaria un avís de SMR de nivell 2 si s'hagués previst la superació del percentil 98 de la temperatura màxima diària del període d'estiu durant tres dies consecutius.

Cada nivell d'avís de SMR es podria activar o desactivar de manera independent a cada comarca.

Cal tenir en compte que, quan un avís de SMR agrupa un conjunt de comarques amb una mateixa probabilitat de superació d'un determinat llindar meteorològic, significa que es

preveu que dins la zona formada per aquest grup de comarques pot superar-se en alguns punts el llinar amb la probabilitat assignada, però això no vol dir que hagi d'afectar totes les comarques que la integren.

- b) Fer un monitoratge diari de les dades funeràries dels mateixos deu municipis, recollint-ne les defuncions, l'edat i el sexe.
- c) Complementàriament, es disposa de les dades de mortalitat hospitalària diària a quatre hospitals de Barcelona.
- d) Fer un monitoratge diari de les morts judicials dels mateixos deu municipis i de les morts per cop de calor a tot Catalunya.
- e) Estar coordinats amb el Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad en el marc del Pla d'accions preventives contra els efectes de l'excés de temperatures sobre la salut.

• Objectiu 2

Minimitzar els efectes negatius de les onades de calor sobre la salut de la població de Catalunya.

Per tal d'aconseguir portar a bon terme aquest objectiu, les actuacions proposades van ser les següents:

- a) Recomanacions per a la població general (annex 1 del document POCS 2011) des de la pàgina web del Departament de Salut ([POCS 2011, ciutadans](#)).

Difusió d'un cartell de recomanacions (annex 2 del document POCS 2011) des de la pàgina web del Departament de Salut ([cartell POCS 2011.pdf](#)) per tal que es pugui fer ús per part dels centres sanitaris, oficines de farmàcia, etc, així com també un vídeo amb els consells bàsics per a aquells centres sanitaris que disposin de pantalles a les sales d'espera. Aquest vídeo es facilitarà a les oficines de farmàcia des d'on es farà un reforç informatiu a la població. Així mateix, els col·legis de farmacèutics incidiran sobre les recomanacions per minimitzar els efectes negatius de les onades de calor, a fi

que les oficines de farmàcia puguin continuar informant adequadament la població.

A més, se'n donarà informació a través del servei telefònic **Sanitat Respon**. En aquests punts s'atendran totes les consultes de la població relacionades amb la possible onada de calor.

- b) Recomanacions per al personal sanitari que treballa amb poblacions de risc als centres d'atenció primària (CAP), centres de salut mental (CSM), centres sociosanitaris, hospitals i centres d'internament de salut mental (a l'annex 3 del document POCS 2011).
- c) Recomanacions per a tots els serveis assistits de gent gran i discapacitats, propis i gestionats de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS). El Departament de Benestar Social i Família farà una difusió del díptic a tots els centres mitjançant el seu lloc web, en l'àmbit temàtic de "gent gran", "persones amb dependència" i "persones amb discapacitats" ([díptic Benestar Social i Família](#)) (annex 4 del document POCS 2011).
- d) Recomanacions a l'ambient laboral. El Departament d'Empresa i Ocupació farà difusió del seu tríptic de recomanacions *El treball en ambients calorosos* (annex 5 del document POCS 2011) i difondrà informació sobre el tema al lloc web [Departament d'Empresa i Ocupació - La calor durant la jornada de treball a l'estiu](#).

2. Resum de les activitats realitzades durant l'estiu del 2011

Objectiu 1

A partir del dia 1 de juny es van recollir les temperatures diàries i les previsions de deu ciutats de Catalunya: Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sabadell, Terrassa, Girona, Lleida i Tarragona. També es va fer un monitoratge diari de les defuncions proporcionades per les funeràries dels mateixos deu municipis, tal com s'estableix en el nivell d'actuació 0 del POCS.

També es van registrar diàriament, a partir del dia 15 de juny, les dades d'activitat hospitalària de quatre grans hospitals de Barcelona (Hospital Universitari Vall d'Hebron, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Hospital Clínic i Hospital del Mar).

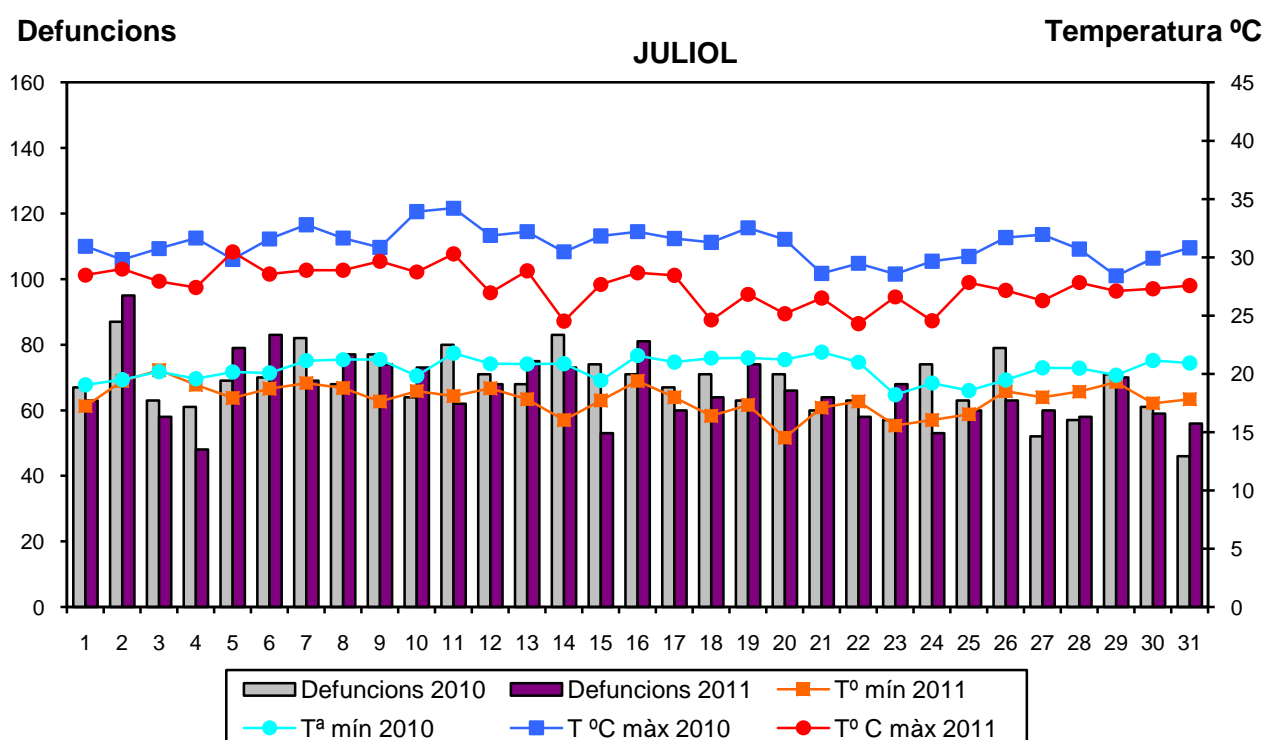
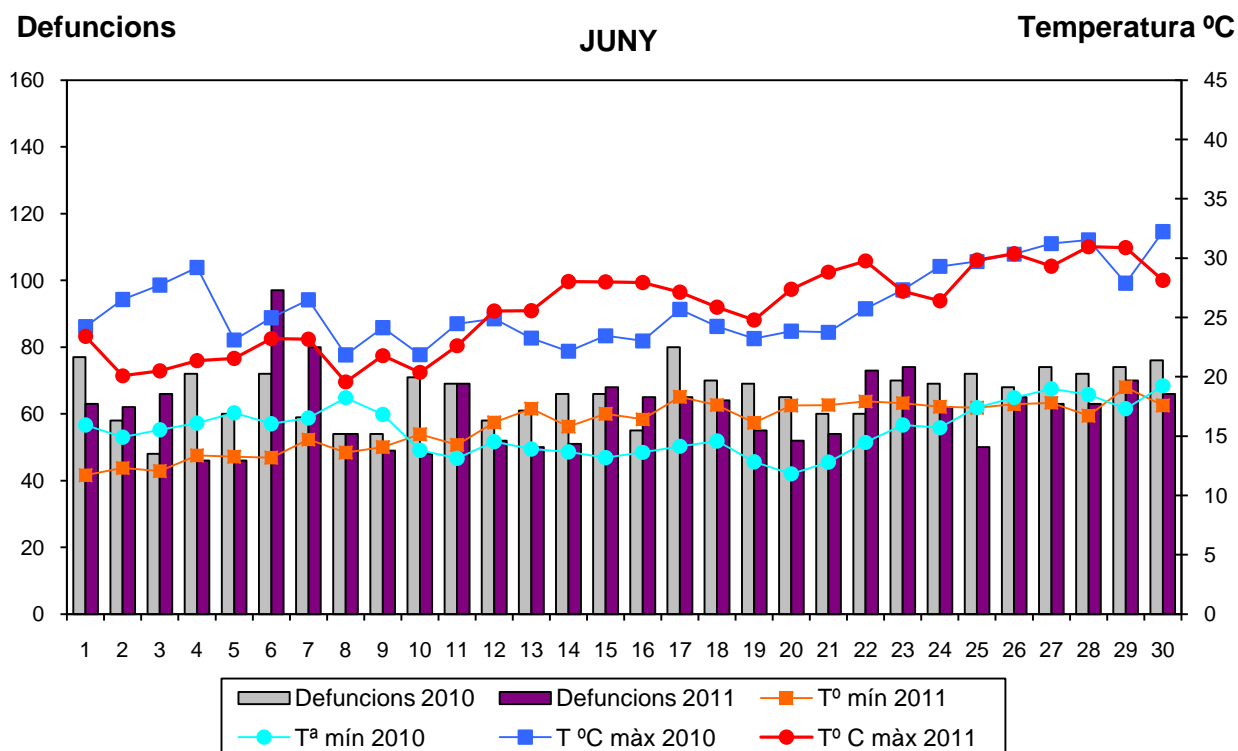
A partir del dia 15 de juny es va fer una divulgació setmanal qualitativa (els dimecres) de les dades de temperatures i defuncions, tal com s'estableix en la fase d'actuació 1 del POCS. La fase 1 de vigilància diària i divulgació setmanal de la valoració qualitativa de les dades de temperatures i defuncions es va mantenir actiu fins al dia 31 d'agost.

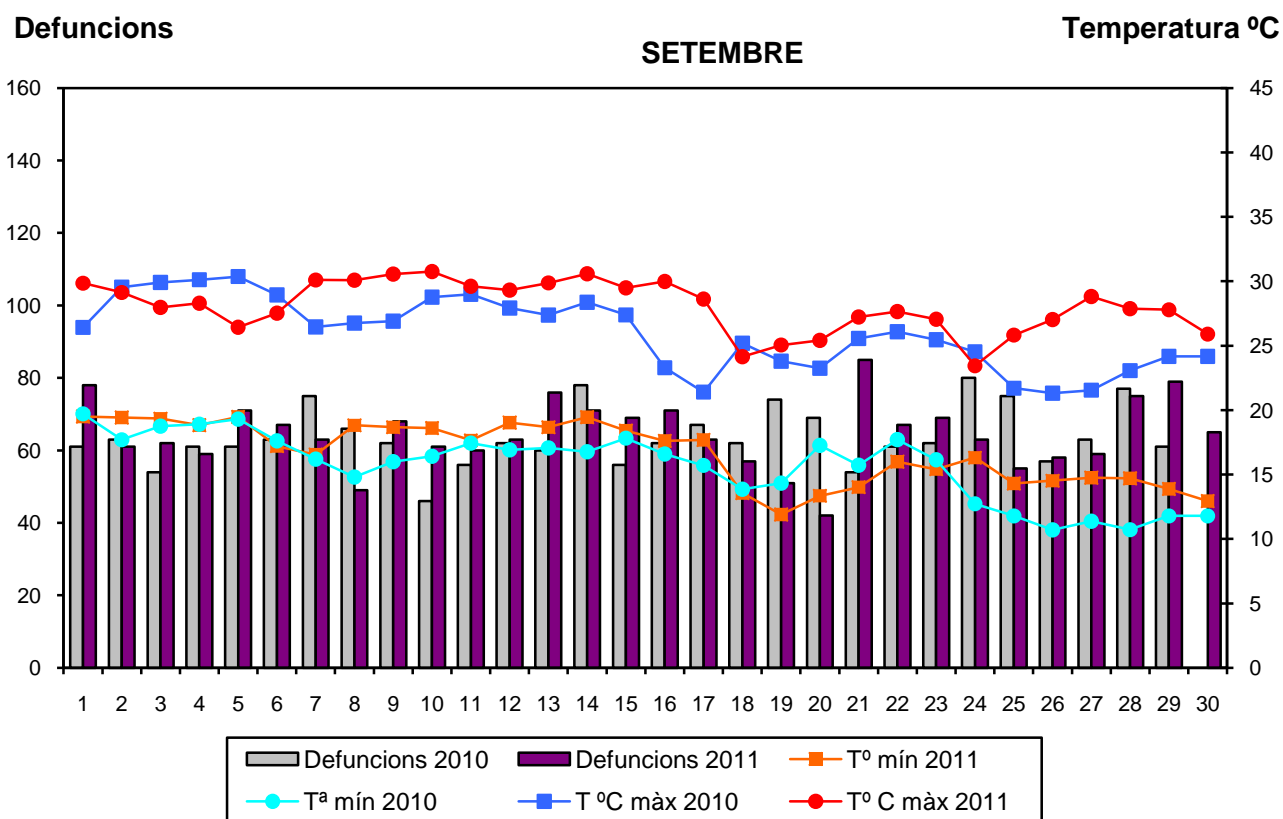
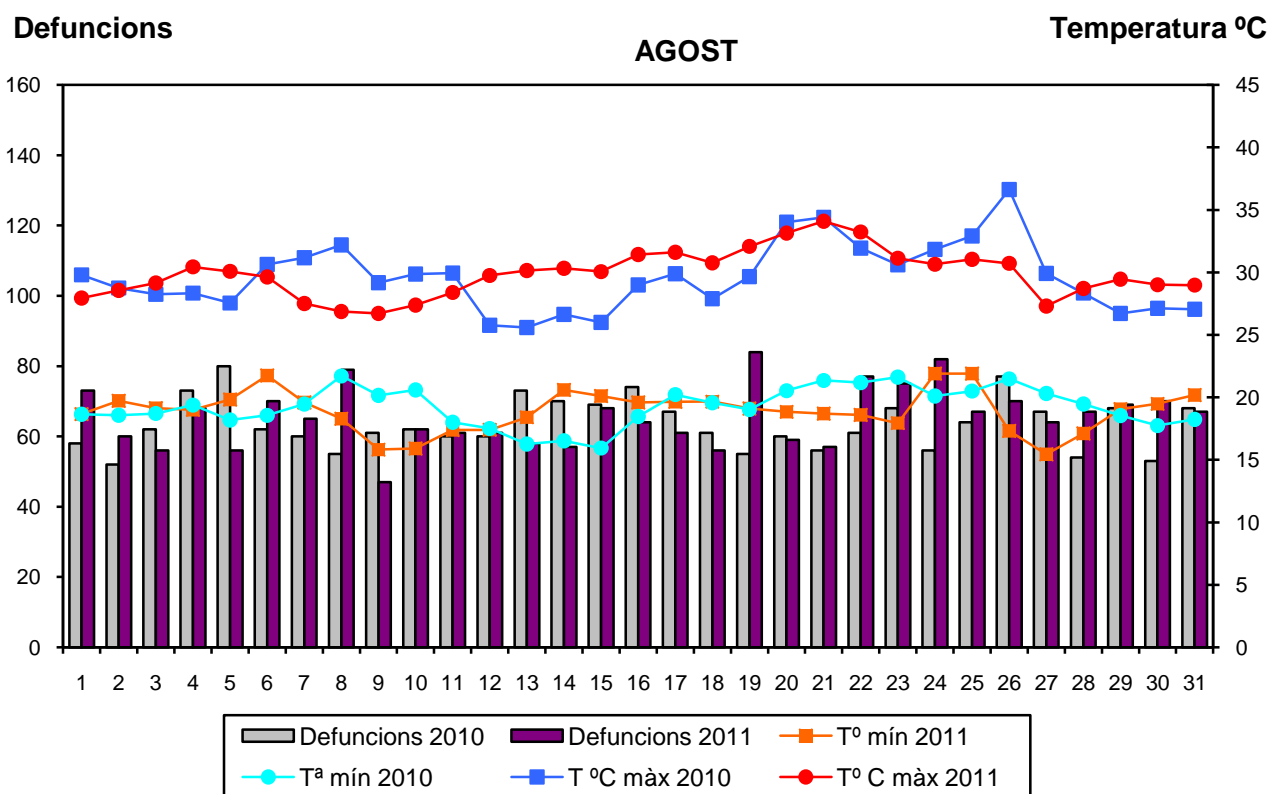
Durant el mes de setembre es va continuar fent el seguiment diari de les dades de temperatures i defuncions.

Les dades obtingudes han estat les següents:

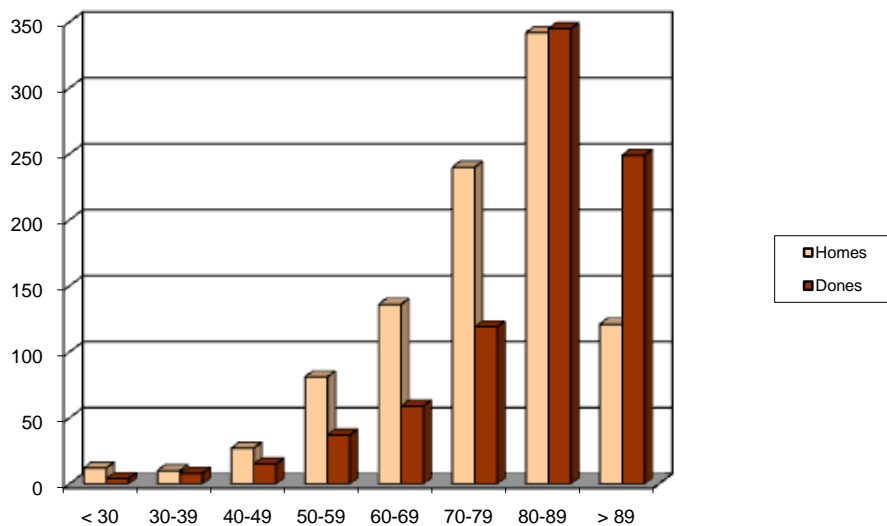

Dades de les defuncions de les funeràries (total dels deu municipis) associades a les dades de temperatura

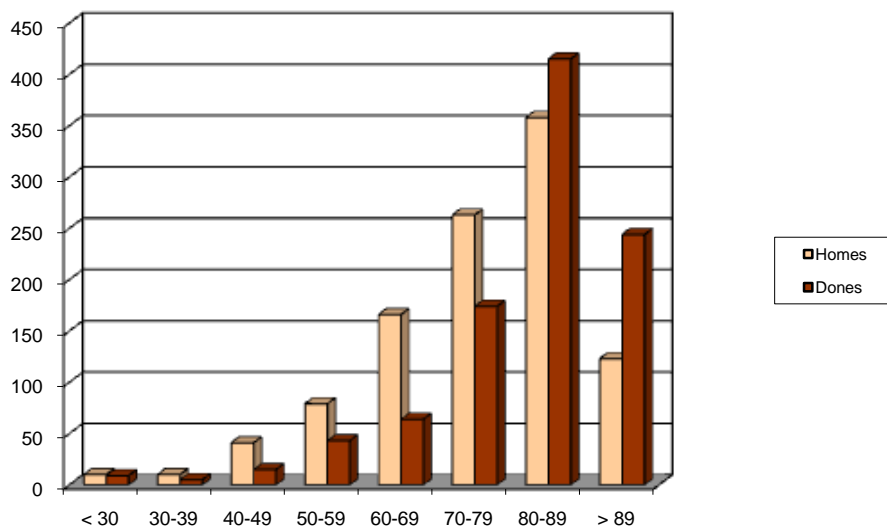

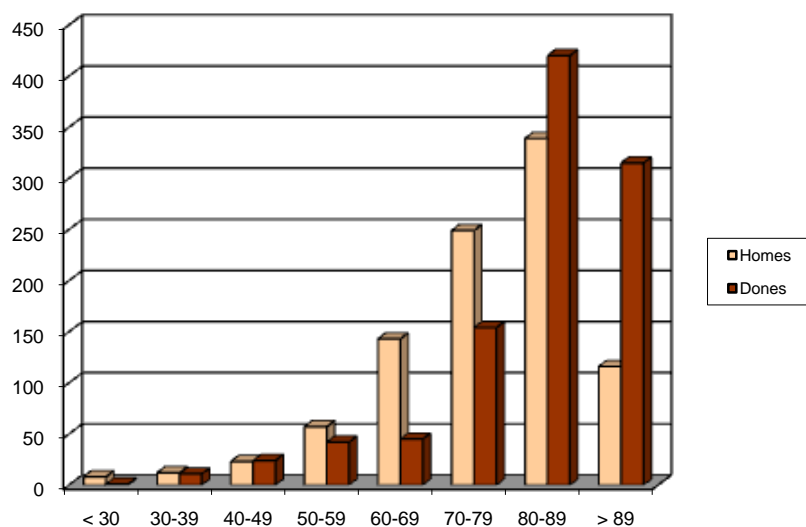
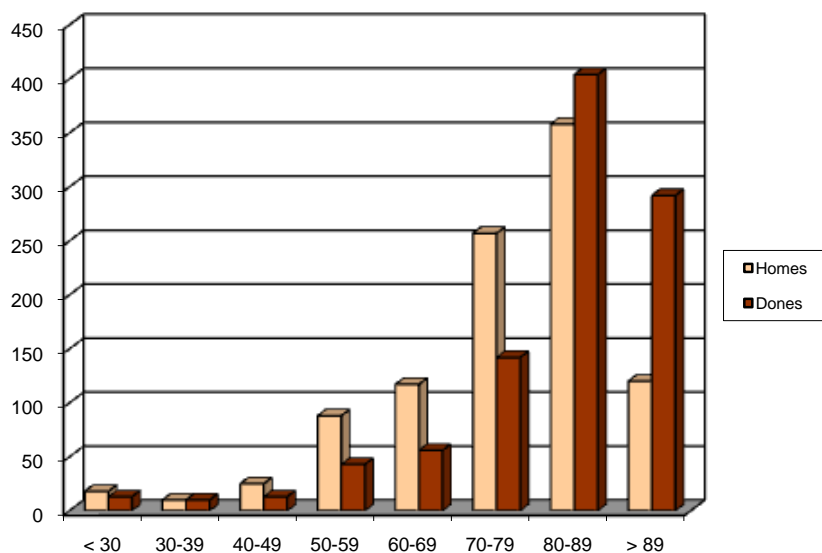

Distribució de les defuncions de les funeràries per grups d'edat i sexe Juny del 2011

Juliol del 2011

Agost del 2011**Setembre del 2011**

Activació de la fase 2 d'alerta

Aquest estiu, el Servei Meteorològic de Catalunya va alertar d'una situació meteorològica de risc (SMR) de nivell 1 per temperatura màxima extrema i de nivell 2 per onada de calor, mitjançant preavisos i avisos en les ocasions següents:

- Avís emès el diumenge 26 de juny al matí per al mateix 26 de juny (SMR de nivell 1).

El diumenge 26 de juny s'emet un avís de situació meteorològica de risc per calor de nivell 1 per al 26 de juny entre les 14 i les 20 hores. Durant aquest període es podria superar el percentil 98 de la temperatura màxima diària d'estiu amb una probabilitat entre el 10 i el 30 % a les comarques de les Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell.

- Avís emès el dilluns 27 de juny per al dimarts 28 de juny (SMR de nivell 1).

El dilluns 27 de juny s'emet un avís de situació meteorològica de risc per calor de nivell 1 per al dimarts 28 de juny entre les 14 i les 20 hores. Durant aquest període es podria superar el percentil 98 de la temperatura màxima diària d'estiu amb una probabilitat entre el 10 i el 30% a les comarques de Garrigues, Segrià, Pla d'Urgell, Urgell i Segarra.

-Avís emès el dijous 18 d'agost per al divendres 19 d'agost (SMR de nivell 1).

El dijous 18 d'agost s'emet un avís de situació meteorològica de risc per calor de nivell 1 per al divendres 19 d'agost entre les 14 i les 20 hores (SMR de nivell 1). Durant aquest període hi ha risc de superar el percentil 98 de la temperatura màxima diària d'estiu amb un grau de probabilitat entre el 30 i el 50 % a les comarques de les Garrigues, Noguera, Pallars Jussà, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell.

-Avís emès el divendres 19 d'agost per al 20 i 21 d'agost (SMR de nivell 1 i 2).

El divendres 19 d'agost al matí, s'emet un avís de situació meteorològica de risc de nivell 1 per al dissabte 20 d'agost entre les 14 i les 20 hores a les mateixes comarques que en l'avís del dia anterior (Garrigues, Noguera, Pallars Jussà, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell) però amb un major grau de probabilitat, d'entre el 30 i el 70%. S'afegeixen a l'avís de risc amb un grau de probabilitat entre el 10 i el 30% per aquella franja horària les comarques d'Alt Urgell, Alta Ribagorça, Anoia,

Bages, Berguedà, Cerdanya, Conca de Barberà, Garrotxa, Osona, Pallars Sobirà, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Solsonès, Terra Alta i Vall d'Aran.

El mateix divendres 19 d'agost a la tarda el Servei Meteorològic de Catalunya emet un avís de situació meteorològica de risc per onada de calor (SMR nivell 2), per al dissabte 20 d'agost i diumenge 21 d'agost, en el qual s'afegeixen a la situació de risc les comarques de Gironès, Pla d'Estany i Selva, en el mateix període horari de 14 a 20 hores, amb una probabilitat entre 10 i 30%.

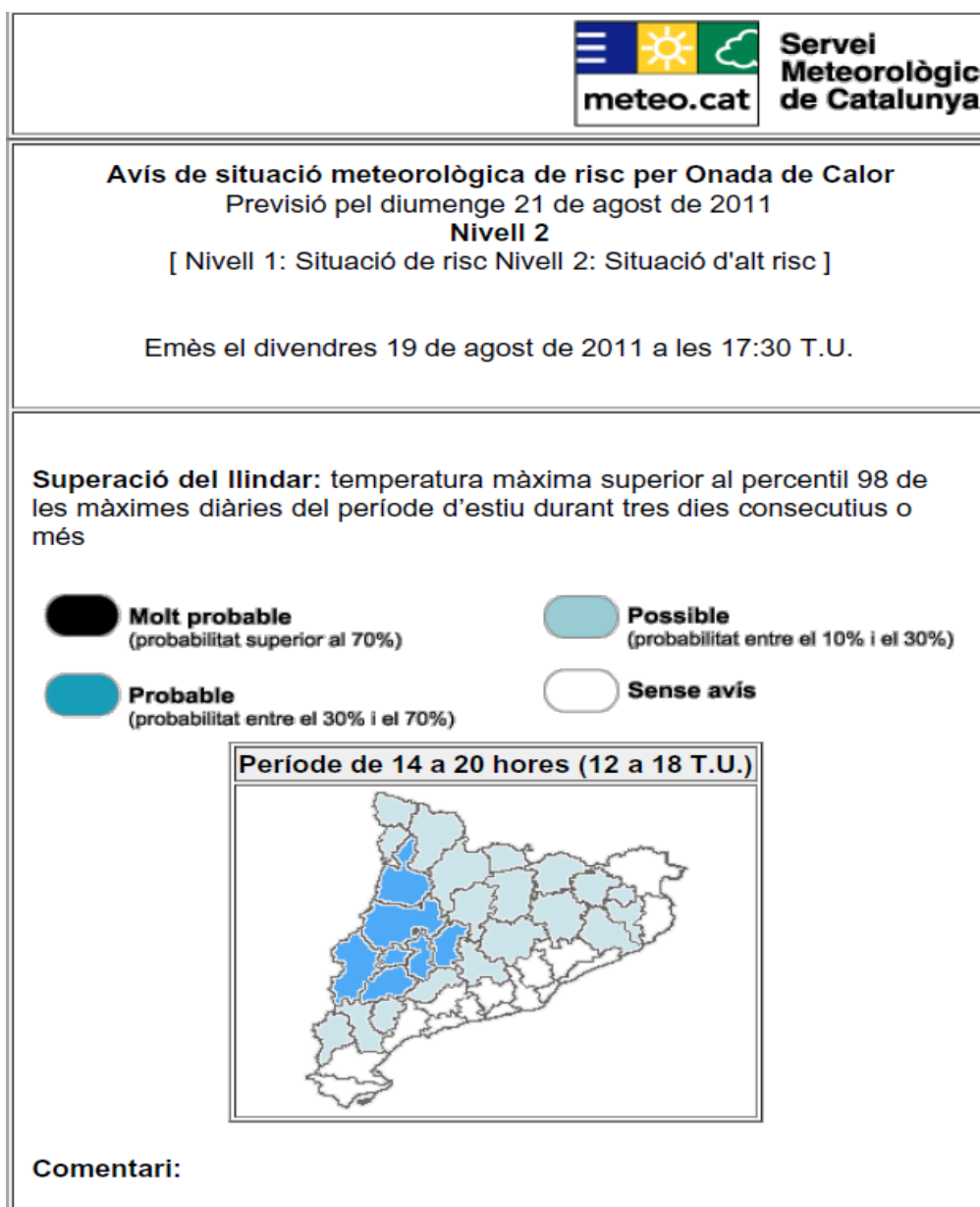

Figura: Avís de SMR emès el divendres 19 d'agost pel diumenge 21 d'agost.

- Avís emès el dissabte 20 d'agost per al diumenge 21 d'agost (SMR de nivell 2).

El dissabte 20 d'agost al matí el Servei Meteorològic de Catalunya emet un nou avís de situació meteorològica de risc per onada de calor, nivell 2, per al mateix dissabte 20 d'agost i per al diumenge 21 d'agost, entre les 14 i les 20 hores, en el qual s'afegeixen a la situació de risc les comarques de Vallès Occidental i Oriental amb una probabilitat del 10-30%.

Davant aquesta situació meteorològica el Departament de Salut es coordina amb el Departament d'Interior per activar la fase d'alerta del PROCICAT per onada de calor a tota Catalunya, segons les actuacions previstes en la fase 2 d'alerta del Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS).

- Avís emès el diumenge 21 d'agost per al diumenge 21 i dilluns 22 d'agost (SMR de nivell 2).

L'avís de SMR per onada de calor, nivell 2, del diumenge 21 d'agost per al mateix 21 d'agost afecta les comarques incloses a l'últim avís i afegeix a la situació meteorològica de risc a les comarques d'Alt Empordà i Baix Empordà amb una probabilitat d'entre el 10-30%, i augmenta la probabilitat del risc al 30-70% en les comarques d'Alt Urgell, Solsonès, Berguedà i Bages.

En l'avís del diumenge 21 d'agost per al dilluns 22 d'agost es redueix el nombre de comarques afectades per la situació meteorològica de risc per onada de calor, nivell 2, de manera que només afecta a les comarques d'Alt Urgell, Pallars Jussà, Noguera, Segrià, Pla d'Urgell, Urgell, Garrigues, Segarra i Solsonès amb una probabilitat del 10-30%.

La activació del PROCICAT per onada de calor en fase d'alerta continua.

-Avís emès el dilluns 22 d'agost per al mateix 22 d'agost (SMR nivell 2).

A primera hora del matí del dia 22 d'agost s'emet un avís de situació meteorològica de risc nivell 2, amb un grau de probabilitat entre el 10-30% a les comarques de les Garrigues, Noguera, Pallars Jussà, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Urgell, Alt Urgell i Solsonès, durant les 14-20 hores.

El mateix dilluns 22 d'agost a les 19 h es va donar per finalitzat l'avís de situació meteorològica de risc per onada de calor. Es va desactivar el PROCICAT en fase d'alerta per onada de calor.

Durant aquests períodes, en els quals es va preveure una pujada de temperatures (SMR 1 i SMR 2), es va activar la fase 2 d'alerta del POCS.

En el cas de SMR per onada de calor es va activar la fase d'alerta del Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT) i es van mobilitzar els grups actuants per tal de minimitzar la situació d'emergència.

Durant aquestes fases d'alerta no es va observar cap augment significatiu en el nombre de defuncions en comparació amb les defuncions de l'any anterior. Tampoc no es va observar cap increment significatiu en les dades de mortalitat hospitalària ni d'urgències ateses o ingressades en els quatre hospitals sentinella.

No es va notificar cap cop de calor.

Dades de les defuncions judicials (Institut de Medicina Legal de Catalunya)

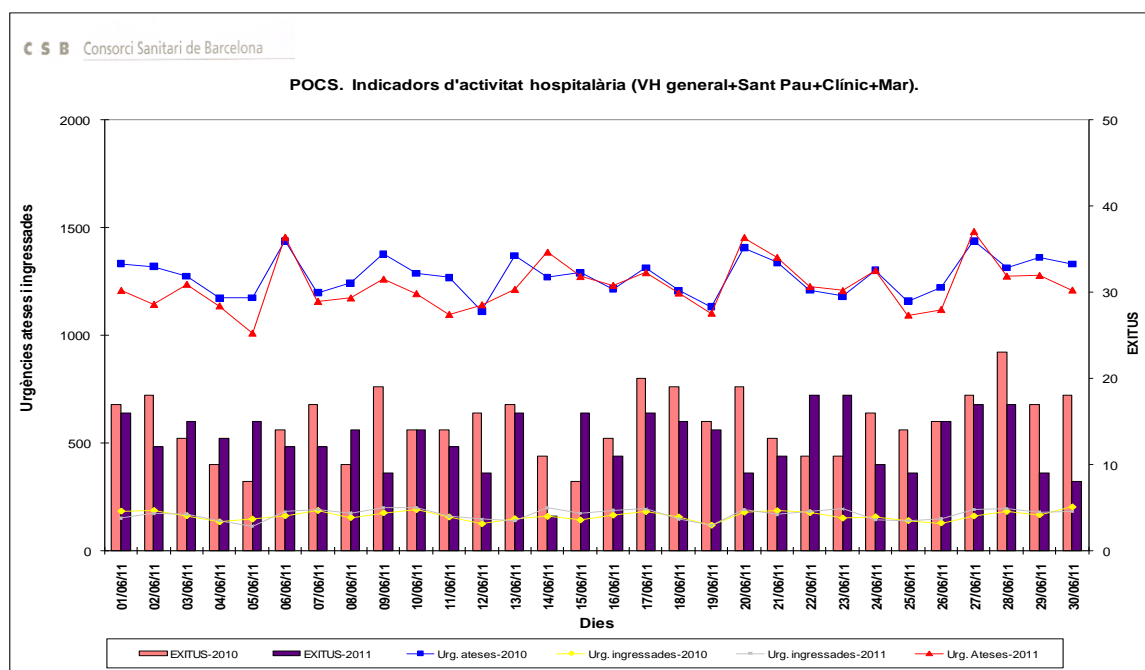
Durant aquest període, l'Institut de Medicina Legal de Catalunya no va notificar cap mort per cop de calor ni a les poblacions de l'estudi de l'any 2011 ni a la resta de ciutats.

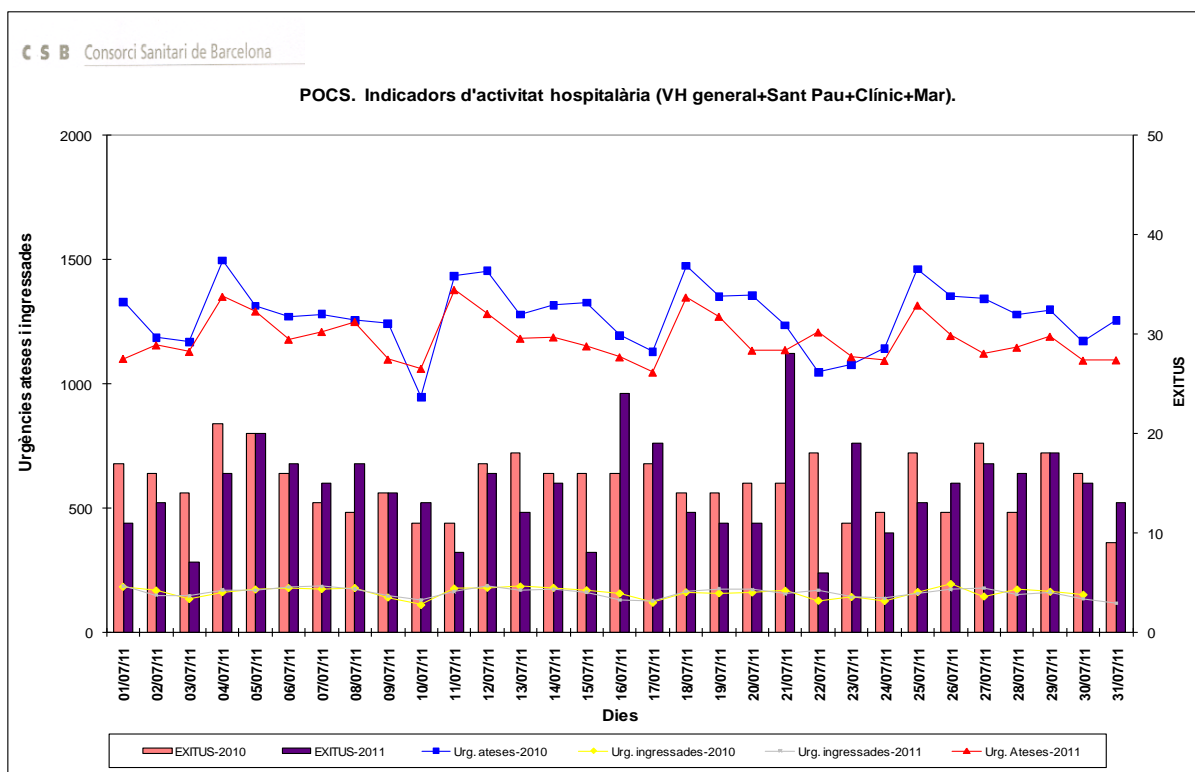
Dades dels quatre hospitals sentinella (Vall d'Hebron, Hospital Clínic, Sant Pau i Hospital del Mar)

Per tal de controlar l'evolució de l'activitat assistencial, diàriament es va fer un seguiment global de Catalunya i es van monitorar les xifres d'activitat, d'urgències ateses i ingressades, així com també la mortalitat hospitalària dels quatre centres hospitalaris descrits. El seu comportament ens és útil com a referència. Encara que els resultats no siguin estrictament extrapolables a la globalitat de Catalunya, sí que ens alerten de les variacions importants que van succeint. A continuació figuren els gràfics que es van elaborant per dur a terme el seguiment. El seguiment de dades diàries de **quatre hospitals sentinella** fa referència als mesos de juny, juliol, agost i setembre.

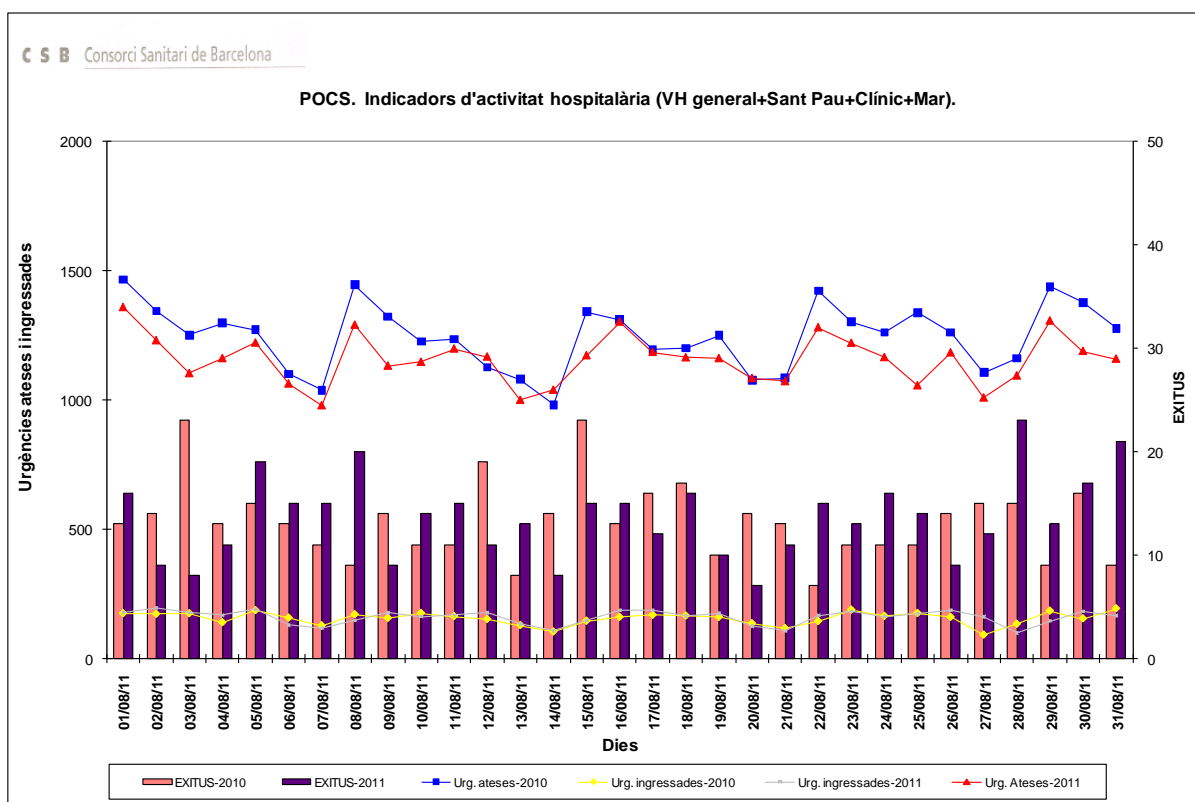
Mes de juny

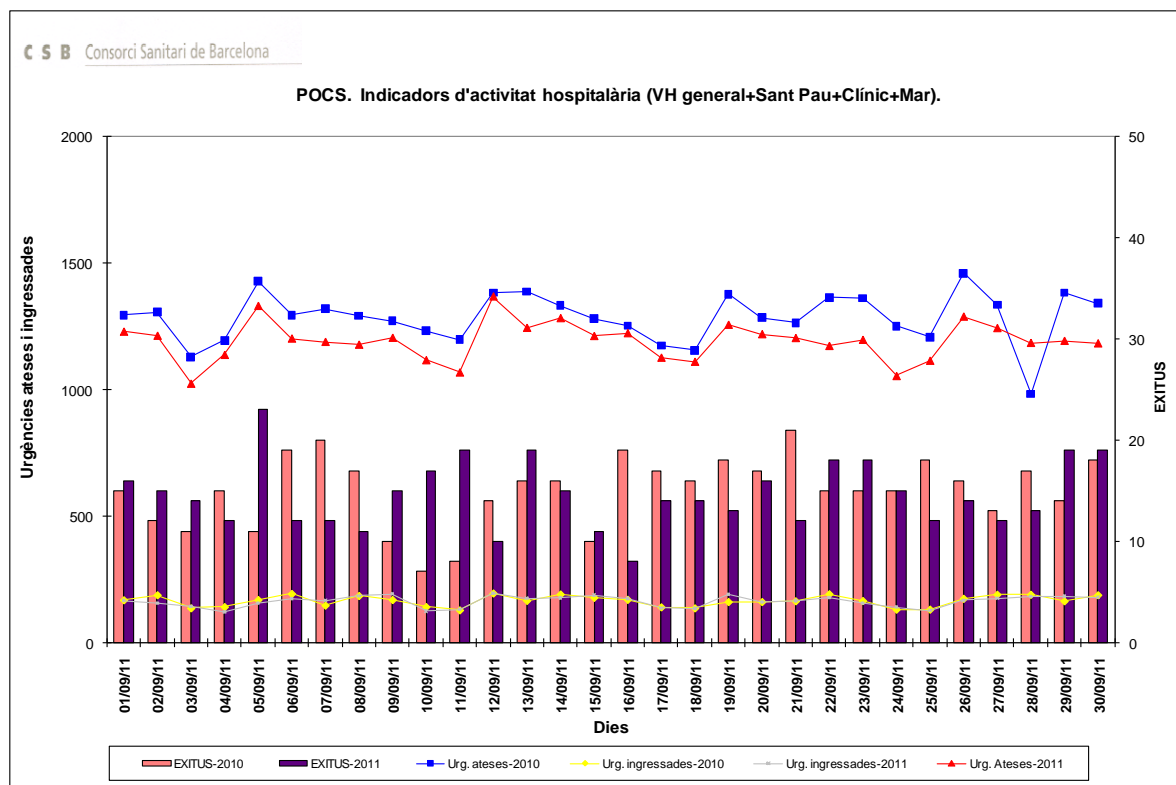
Mes de juliol

Mes d'agost

Mes de setembre

Les dades facilitades provenen del Pla integral d'urgències de Catalunya (PIUC).

Pel que fa a les urgències ateses en aquests quatre hospitals sentinel·les, l'activitat ha estat més elevada durant els mesos de juny, juliol, agost i setembre de l'any 2010 en comparació amb l'any 2011.

Pel que respecta a l'activitat d'urgències ingressades el 2011, ha estat molt similar a la de 2010.

Quant als èxits, han tingut un comportament diferent al llarg d'aquests quatre mesos, tot i que el volum total és similar.

Seguiment evolutiu de l'activitat assistencial

Dades d'activitat assistencial a Catalunya

S'ha de tenir en compte que, per a totes les variables (urgències ateses, urgències ingressades i èxits), l'any 2009 es van declarar més centres que el 2008. Des de 2009 fins a 2011, el nombre d'hospitals declarants s'ha mantingut.

Taula 1-2. Evolució de l'activitat i de les taxes d'urgències hospitalàries ateses a Catalunya

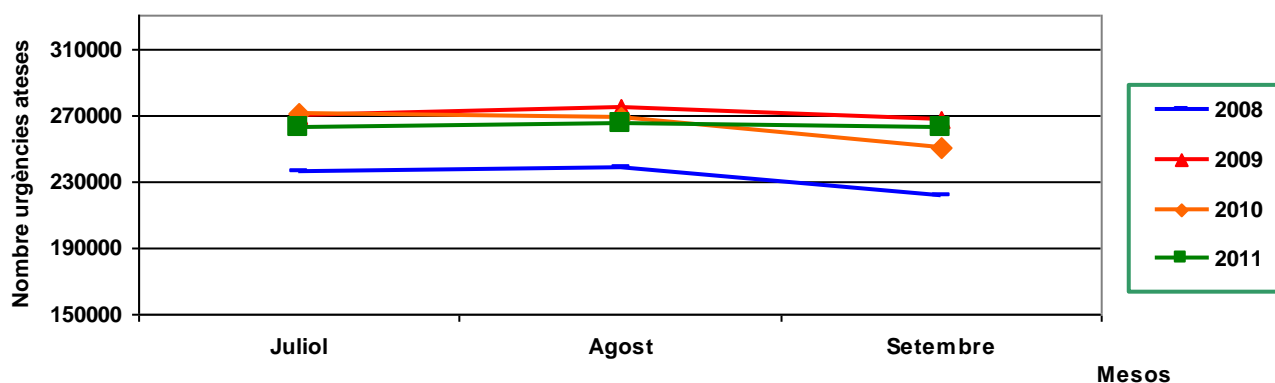
Activitat

Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2008	235.709	238.023	221.244	694.976
2009	269.132	274.040	267.125	810.297
2010	270.590	268.260	250.337	789.187
2011	262.200	265.150	262.082	789.432

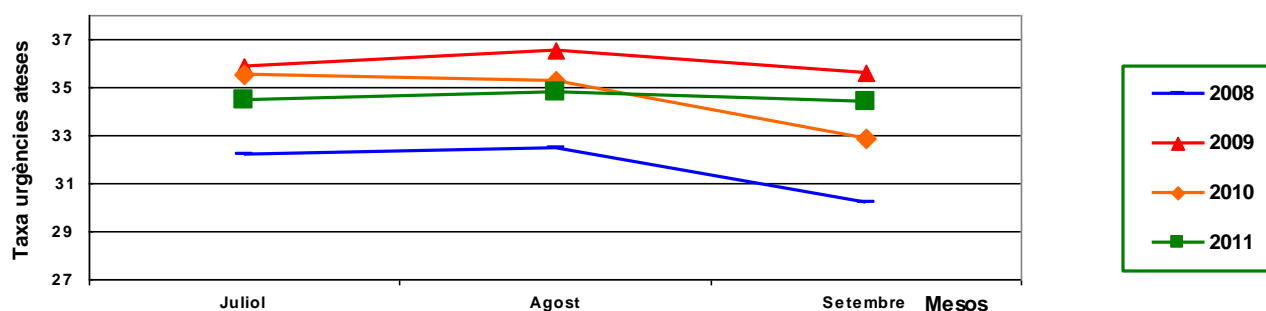
Taxes per 1.000 habitants

Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2008	32,18	32,50	30,21	31,63
2009	35,87	36,52	35,60	36,00
2010	35,55	35,24	32,89	34,56
2011	34,45	34,83	34,43	34,57

Gràfic 1-2. Variació del nombre d'urgències hospitalàries ateses a Catalunya. Estius del 2008 al 2011

Taxes per 1.000 habitants

El nombre d'urgències ingressades està molt relacionat amb la gravetat dels processos i l'estat de salut previ de les persones, encara que hi ha molts altres factors que les condicionen.

De 2008 a 2009 hi ha un increment real de l'activitat a causa, possiblement, del fenomen de la grip A, que va produir un augment important de l'activitat tant pel que fa a les urgències ateses com als ingressos realitzats.

Si obviem l'any 2009 per la seva singularitat, podem veure que l'any 2010 també s'ha incrementat l'activitat pel que fa a les urgències ateses i, pel que fa al 2011, aquesta activitat s'ha mantingut (gràfics 1-2).

Per descartar que aquest increment d'activitat sigui conseqüència de l'increment de població que en els darrers anys ha tingut Catalunya, s'ha realitzat de manera paral·lela una comparació de taxes d'urgències ateses i ingressos i, tal com es pot veure als diferents gràfics, no es justifica l'increment d'activitat en cap dels anys.

Taula 3-4. Evolució del nombre d'urgències hospitalàries ingressades a Catalunya. Estius de 2008 a 2011

Activitat

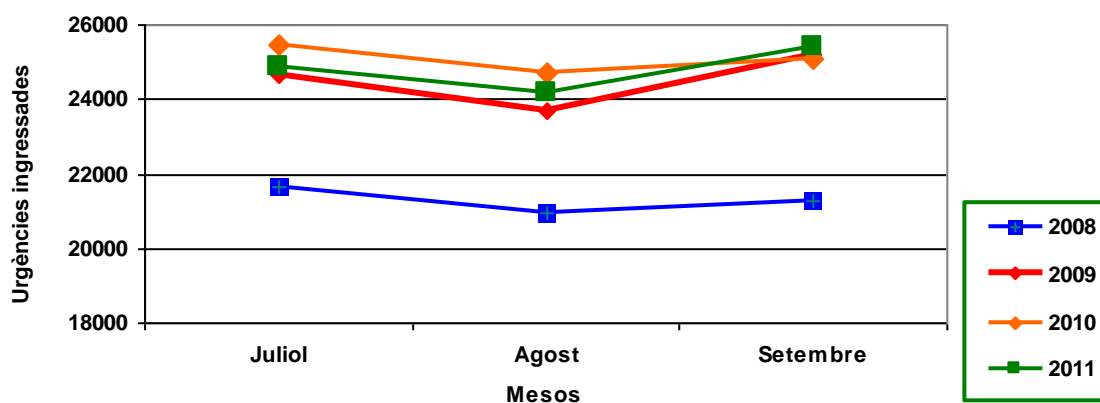
Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2008	21.659	20.972	21.299	63.930
2009	24.653	23.668	25.219	73.540
2010	25.439	24.687	25.062	75.188
2011	24.847	24.193	25.421	74.461

Taxes per 1.000 habitants

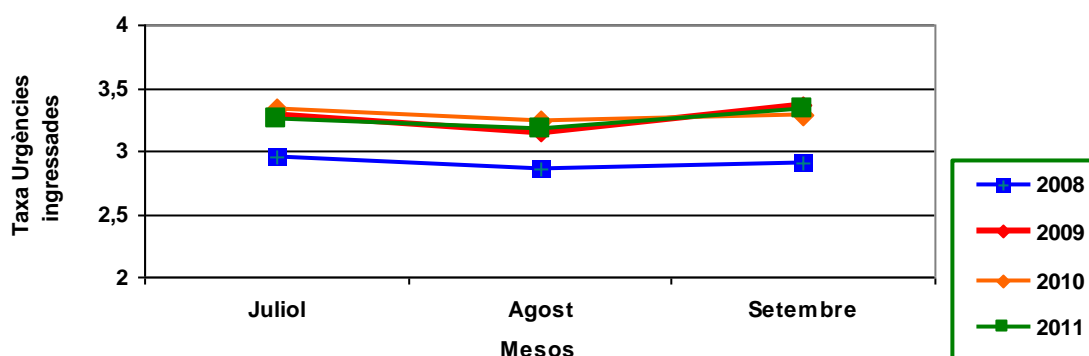
Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2008	2,96	2,86	2,91	2,91
2009	3,29	3,15	3,36	3,27
2010	3,34	3,24	3,29	3,29
2011	3,26	3,18	3,34	3,26

Gràfic 3-4. Variació del nombre d'ingressos hospitalaris a Catalunya. Estius de 2008 a 2011

Activitat

Taxes per 1.000 habitants

Si observem els quadres i gràfics, al 2009 el nombre d'urgències ateses és més elevat que l'any 2010 i 2011 (gràfics 1-2). En canvi, el nombre d'urgències ingressades és una mica més elevat el 2010 i 2011 en comparació amb el 2009 (gràfics 3-4). Això es podria interpretar com una utilització millor de les urgències a l'estiu de 2010 i 2011 que al 2009. Tot i així, encara tenim taxes molt elevades de mala utilització dels serveis d'urgències hospitalàries (35% - 40% aproximadament).

Taula 5-6. Distribució del nombre d'èxits hospitalaris a Catalunya. Estius de 2008 a 2011

Activitat

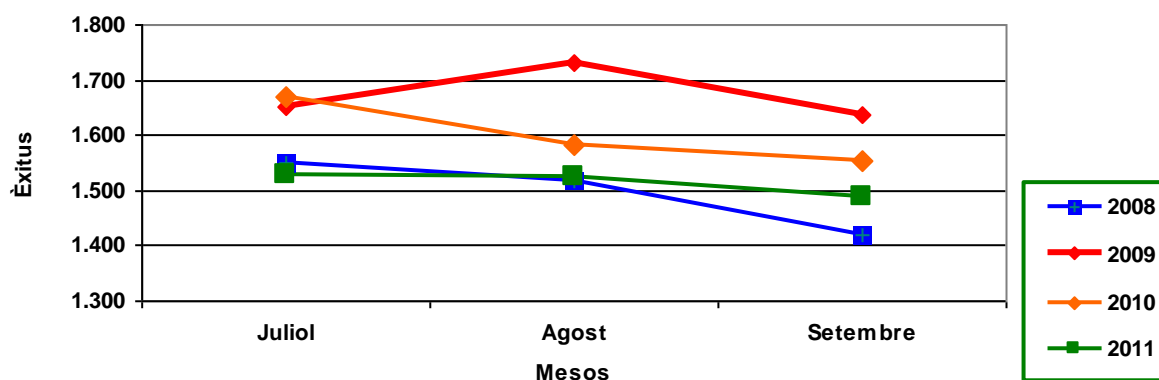
Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2008	1.551	1.519	1.421	4.491
2009	1.652	1.732	1.636	5.020
2010	1.668	1.583	1.554	4.805
2011	1.527	1.524	1.489	4.540

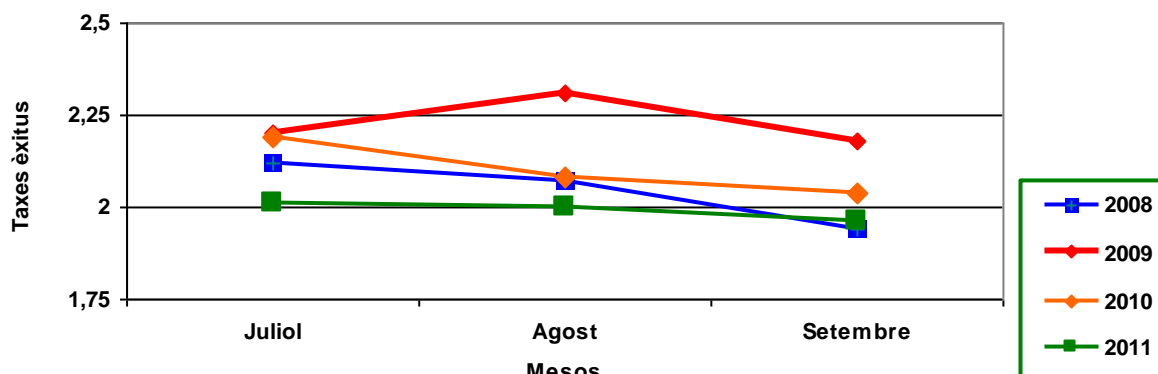
Taxes per 10.000 habitants

Anys	Juliol	Agost	Setembre	TOTAL
2008	2,12	2,07	1,94	2,04
2009	2,20	2,31	2,18	2,23
2010	2,19	2,08	2,04	2,10
2011	2,01	2,00	1,96	1,99

Gràfic 5-6. Distribució del nombre d'èxits hospitalaris a Catalunya. Estius de 2008 a 2011

Activitat

Taxes per 10.000 habitants

L'increment del 2009 en relació amb els altres anys, pel que fa als èxits hospitalaris, no presenta pràcticament variacions respecte al 2008 (diferències no significatives). La diferència ve donada (com en els altres casos) perquè han declarat més hospitals de Catalunya. Amb el mateix nombre de declaracions d'hospitals, el que sí podem observar és una disminució d'èxits hospitalaris de l'estiu 2011 en relació amb el de 2010.

Actuacions realitzades des de l'atenció primària i en col·laboració amb els centres sociosanitaris

Des que es va iniciar el POCS, l'any 2004, l'atenció primària hi ha tingut un paper fonamental d'accés a la població diana a la qual s'adrecen les accions (persones de risc davant de canvis de temperatura bruscos i sostinguts).

La taula següent mostra el resultat de les accions que s'han dut a terme en les diferents regions sanitàries, tot i que cal tenir en compte que les xifres totals de vegades no són exhaustives, ja que en alguna regió sanitària faltava informació de determinats centres.

Encara que entre els diferents centres hi pot haver variabilitat a l'hora de valorar les persones de risc davant la calor, els resultats i l'esforç per identificar i registrar tots els pacients susceptibles de ser afectats per la calor han estat molt satisfactoris i s'ha obtingut una informació molt valuosa per a qualsevol actuació que calgui dur a terme.

Actuacions realitzades des de l'atenció primària per regió sanitària. Persones de risc identificades en cas d'onada de calor. Estiu del 2011

Regions sanitàries	Persones de risc identificades en cas d'onada de calor			Persones de risc ateses		Centres sociosanitaris		Difusió de mesures			
	Actualitzat cens	A domicili	AI CAP	A domicili	AI CAP	Contacte serveis socials AP	Contrastat cens	Fulletts	Material propi	Xerrades	Altres
Lleida	100%	2.298	37.591	592	5.071	-	95,5%	-	-	-	-
Alt Pirineu i Aran	100%	467	6.778	19	74	100%	100%	85%	28%	0%	28%
Girona	100%	2.913	78.767	7.261	37.336	100%	100%	95%	29%	36%	10%
Terres de l'Ebre	100%	1.912	20.665	410	2.039	-	-	100%	100%	-	-
Tarragona	100%	6.333	65.080	5.945	38.258	100%	100%	94%	25%	15%	30%
Catalunya Central	100%	6.404	67.592	2.408	13.076	66%	66%	100%	20%	11%	16%
RS Barcelona	96,0%	32.511	267.595	21.253	105.133	57%	46,3%	59,1%	40,9%	25,5%	24%
TOTAL	98%	52.838	544.068	37.888	200.987	68%	53%	68%	39%	20%	23%

(*) Persones de risc en cas d'onada de calor

* Persones més grans de 75 anys.

* Persones amb discapacitats físiques o psíquiques i limitacions de mobilitat o autocura

* Persones amb hipertensió arterial, diabetis, malalties cardiorespiratòries, hepàtiques, Parkinson, Alzheimer, obesitat o altres malalties cròniques.

* Altres persones que, per la seva situació personal, el CAP de referència ho consideri necessari.

* Persones que prenen una medicació especial (tranquil·litzants, antidepressius, psicòtrops o diürètics).

POCS - ESTIU 2011				
Regions sanitàries	Exclusivament si s'activa el nivell d'alerta 2			
	Trucades motivades per la calor	Nombre de visites motivades per la calor		Persones fràgils
	Nombre	Domicili	CAP	Nombre de trucades de seguiment
Lleida	0	41	264	0
Alt Pirineu i Aran	0	0	0	0
Girona	0	0	0	0
Terres de l'Ebre	0	0	0	0
Tarragona	0	0	0	0
Catalunya Central	8	9	14	226
Barcelona	1.529	106	372	1.355
TOTAL	1.537	156	650	1.581

Pràcticament a totes les regions sanitàries s'ha ampliat l'actualització del cens de persones grans fràgils i s'ha arribat gairebé al 100%. En conjunt, s'han intervingut un 71,7% de les persones diana al domicili (37.888 persones ateses al domicili sobre les 52.838 persones identificades com a persones de risc) i un 36,9% al CAP (200.987 persones ateses sobre el total de 544.068 persones identificades).

La majoria de regions sanitàries han considerat el contacte amb els serveis socials. El contacte establert entre l'AP i els centres sociosanitaris oscil·la entre un 57% i un 100% dels casos. El cens s'ha contrastat en totes les regions i ha presentat variacions importants (d'un 46,3% a un 100%).

La difusió de mesures preventives es generalitza i arriba a percentatges superiors al 68%, fonamentalment mitjançant la distribució de fullets publicats en premsa escrita, ràdio i TV local. La utilització d'aquest material ha fet disminuir la utilització de material propi, tot i que varia entre les diferents regions sanitàries: algunes no n'han utilitzat cap mentre que d'altres l'han fet servir entre un 20% i un 100% dels casos. La realització de xerrades i altres mesures també ha estat molt variable; de fet, la reiteració de la prevenció individual mitjançant el consell personalitzat tant a la consulta com als domicilis ha provocat la disminució de xerrades i altres mesures utilitzades anteriorment. En relació amb l'estiu anterior, els resultats en la difusió de

mesures és força similar, cosa que ja calia esperar, atès que fa diversos anys que es duu a terme un pla preventiu per l'onada de calor.

Les altres accions que s'han dut a terme han estat: programes/consells en emissores de ràdio, educació individual i col·lectiva, difusió per megafonia de consells genèrics durant el període d'actuació, informació web, seguiment telefònic, revistes d'associacions de veïns, consells a la consulta i valoració de necessitats individuals, ampliació en la distribució de material i xerrades a casals del municipi, presentació del programa als ajuntaments, difusió a la premsa, cartes adreçades a totes les persones censades com a persones considerades de risc, jornades d'aigua als barris, difusió i contactes amb forces públiques, seguiment d'institucions geriàtriques i psiquiàtriques, xerrades informatives a professionals, ajut de Sanitat Respon, així com protocols i realització de crides o pregons als pobles petits.

Pel que fa al nivell 2 d'alerta, es va augmentar la freqüència de mesures preventives en les pantalles del CAP, es va reforçar el suport del cuidador, així com les trucades telefòniques domiciliàries i les visites d'ATDOM.

Sanitat Respon

Sanitat Respon participa en el POCS amb tres línies d'actuació ben definides:

- Informació als ciutadans i professionals sobre els efectes que una possible onada de calor pot causar sobre la salut.
- Consells a la ciutadania de com es poden prevenir els efectes sobre la salut d'una possible onada de calor.
- Seguiment i control del malalt fràgil, en col·laboració amb els equips d'atenció primària en cas que s'esdevingui una onada de calor.

Les consultes ateses relacionades amb el POCS el 2011 han estat 36 trucades (78 l'any passat).

El motiu de les consultes ha estat el següent:

- Informació per prevenir els efectes de les onades de calor
- Actitud davant un cop de calor

Sanitat Respon ha mantingut un contacte permanent amb el servei 061 d'urgències mèdiques per tal de detectar possibles pacients de risc davant una onada de calor i poder derivar-los als centres sanitaris adequats en cas necessari.

El programa de seguiment del malalt fràgil, relacionat amb el POCS i designat pels equips d'atenció primària, preveia la possible atenció des de Sanitat Respon a 105 pacients fràgils adscrits a 1 ABS. Atès que aquest estiu sí que s'ha entrat en la fase 2, amb SMR de nivell 2, s'ha hagut de realitzar el seguiment específic previst en el corresponent Pla d'actuació. Tanmateix, el servei de Sanitat Respon ha mantingut el dispositiu preparat per actuar durant tot el període, davant de possibles modificacions de les fases del Pla.

Activitats realitzades pel Departament d'Interior

La Direcció General de Protecció Civil del Departament d'Interior ha dut a terme les activitats següents:

- Ha posat a disposició dels municipis la guia per al procediment d'actuació municipal per onades de calor. Aquesta guia fa especial èmfasi en l'organització municipal per a la gestió de l'emergència, per tal que la resposta municipal sigui planificada i dimensionada correctament.
- Ha posat a disposició dels municipis a través del web una base de dades per facilitar l'elaboració del censos relacionats amb l'onada de calor que segueix el següent fil: Web del Departament d'Interior > Àrea d'actuació de Protecció civil > Plans de protecció civil > Plans de protecció civil a Catalunya > Eina per elaborar el cens municipal per onada de calor > Base de dades (enllaç: [Cens municipal per onada de calor](#)).
- Des del Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) s'han emès els comunicats i avisos corresponents per SMR de nivell 1 i de nivell 2 per onada de calor, a partir de la informació facilitada pel Servei Meteorològic de Catalunya en relació amb les situacions meteorològiques de risc, adjuntant-hi, quan s'ha activat el Pla de Protecció Civil de Catalunya (PROCICAT) per onada de calor, i en coordinació amb el Departament de Salut, els consells preventius recomanats tant per als municipis com per a la població en general.
- El dissabte 20 d'agost, d'acord amb les previsions del Servei Meteorològic de Catalunya de SMR de nivell 2 per onada de calor per al mateix dissabte 20 i diumenge 21, un cop el Departament de Salut activà el POCS en fase 2, el CECAT va comunicar l'activació de la fase d'alerta del PROCICAT a tota Catalunya, amb difusió de les actuacions a realitzar en situació de risc per onada de calor. De totes aquestes informacions es van fer trameses diàries als municipis afectats, els Consells comarcals i Serveis territorials de Protecció Civil, els cossos operatius, el 012 i el 112, les empreses de subministraments, els diversos estaments de l'administració autonòmica i estatal, els gestors de serveis i els serveis de predicció i comunicació.

Activitats realitzades pel Departament de Benestar Social i Família

El Departament de Benestar Social i Família ha fet una difusió del díptic a tots els centres mitjançant el seu lloc web, en l'àmbit temàtic de "Gent gran", "Persones amb dependència" i "Persones amb discapacitats".

Activitats realitzades pel Departament d'Empresa i Ocupació

El Departament d'Empresa i Ocupació i el Departament de Salut duen a terme, conjuntament des de l'any 2005, un pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut. L'objectiu del Departament d'Empresa i Ocupació és abordar aquesta problemàtica de l'ambient tèrmic des de l'àmbit laboral, tot facilitant la informació per evitar situacions de risc per a la salut de les persones exposades.

La proporció de treballadors i treballadores que desenvolupen tasques en ambients calorosos és important i pot representar un problema de salut si no es prenen mesures preventives adequades.

Els treballadors d'alguns sectors d'activitat estan exposats a altes temperatures en llocs tancats, com poden ser la indústria siderometal·lúrgica i la del vidre, i també sectors on les tasques majoritàries es realitzen a l'aire lliure, com ara l'agricultura, la pesca i la construcció. Aquestes situacions poden posar al límit els mecanismes de termoregulació del cos humà, amb els conseqüents efectes negatius per a la salut. És per això que cal preveure aquesta situació i proposar mesures preventives per evitar-les.

Durant l'estiu 2011, les tasques desenvolupades pel Departament d'Empresa i Ocupació amb relació al Pla per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut han estat:

1. Distribució del fullet ***El treball i la calor: més prevenció a l'estiu*** a partir de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social d'acord amb la Resolució EMO/414/2011 per la qual es determinen les activitats preventives que han de desenvolupar les mútues durant l'any 2011 (annex 5 del document POCS 2011).

2. Recopilació de documents relacionats amb el risc d'exposició a l'onada de calor davant possibles consultes.
3. Espai web de recomanacions i consells de prevenció en aquells llocs de treball amb exposició a altes temperatures a l'estiu i que s'agreguen davant l'onada de calor.

Activitats realitzades per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)

- Carta adreçada a tots els seus ajuntaments i ens locals associats (annex 1).
- Informació pràctica amb tots els enllaços per a l'elaboració dels plans de prevenció enviada a tots els nostres ajuntaments i ens locals associats (n = 950).
- Imatge gràfica de la campanya i enllaç al web de Salut Pública a la pàgina principal del web de l'ACM durant la campanya d'estiu.

Activitats realitzades per la Federació de Municipis de Catalunya (FMC)

- Carta adreçada als ens adherits a la FMC, amb data de 17 de juny de 2011 (ajuntaments, consells comarcals i diputacions), amb informació detallada sobre el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS 2011), així com els enllaços per elaborar els plans de prevenció municipals (annex 2).
- Difusió de la informació mitjançant el lloc web de la Federació de Municipis de Catalunya (annex 3):
<http://www.fmc.cat/ACTUALITAT/default.cfm/ID/19672/T/pla-actuacio-prevenir-efectes-onades-calor-sobre-salut-.htm>.
- Informació sobre els plans d'actuació municipals (campanya d'estiu POCS) a les diferents reunions de la Comissió sectorial de salut de la FMC, amb participació dels responsables polítics i tècnics de l'àmbit de salut pública local.

Objectiu 2

Distribució de material informatiu

Departament de Salut

L'any 2011 el Departament de Salut no ha editat en format paper cap material específic.

El cartell i el vídeo amb consells informatius bàsics per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut van ser difosos des del web del Departament de Salut per tal que els usuaris els poguessin baixar.

Departament de Benestar Social i Família

El Departament de Benestar Social i Família ha fet una difusió del díptic a tots els centres mitjançant el seu lloc web, en l'àmbit temàtic de "Gent gran", "Persones amb dependència" i "Persones amb discapacitats".

Departament d'Empresa i Ocupació

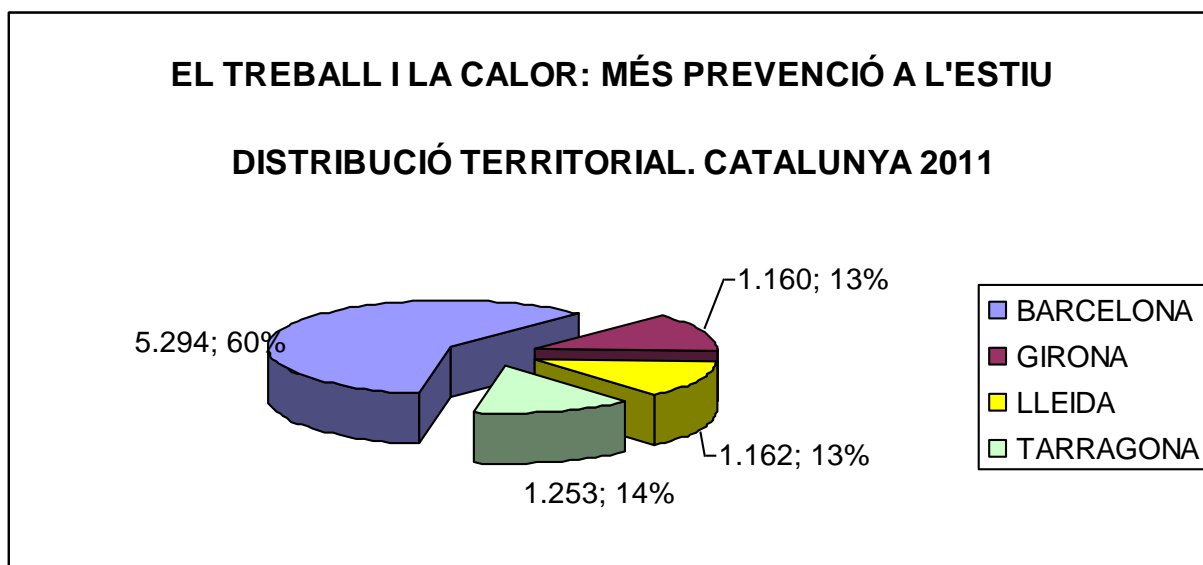
Distribució del fullet *"El treball i la calor: més prevenció a l'estiu"*.

L'any 2011 s'ha elaborat i distribuït el document *"El treball i la calor: més prevenció a l'estiu"*. Aquesta distribució s'ha dut a terme durant el mes de maig i la primera quinzena del mes de juny.

El nombre total de fullets que s'han distribuït és de 8.869. La distribució total feta per correu electrònic corresponent a les actuacions del POCS 2011 és de 8.869 exemplars. El 60% dels quaderns s'han distribuït a la demarcació de Barcelona, el 14% a Tarragona, i el 13 % a Girona i a Lleida (gràfic 1).

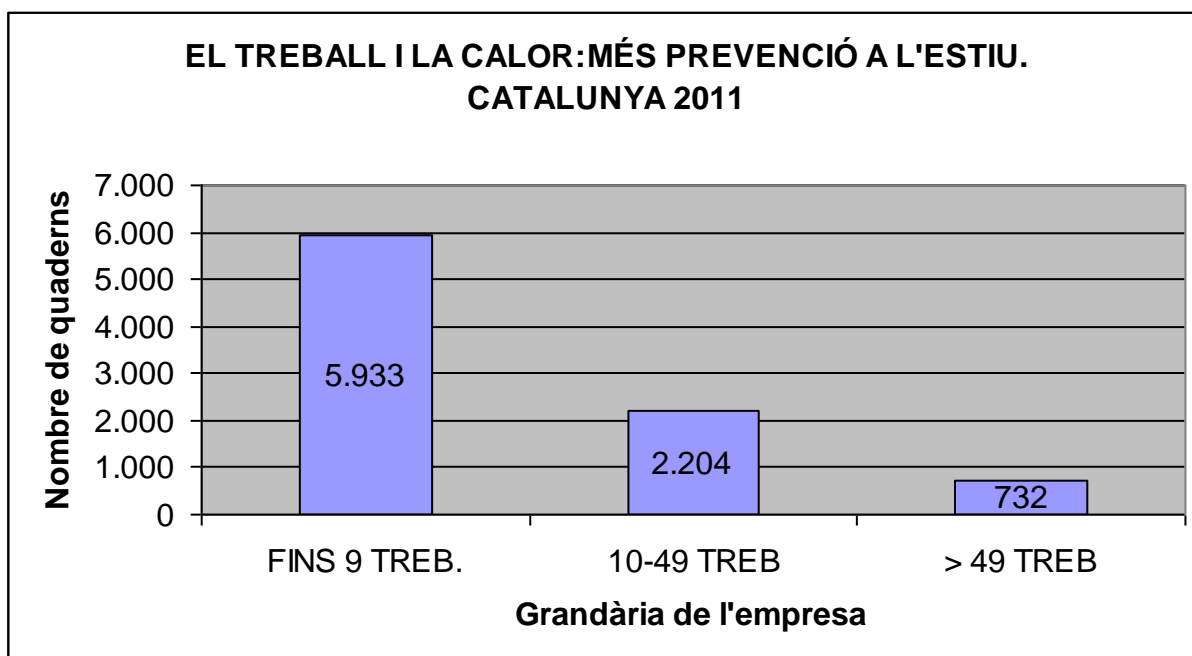

Gràfic 1

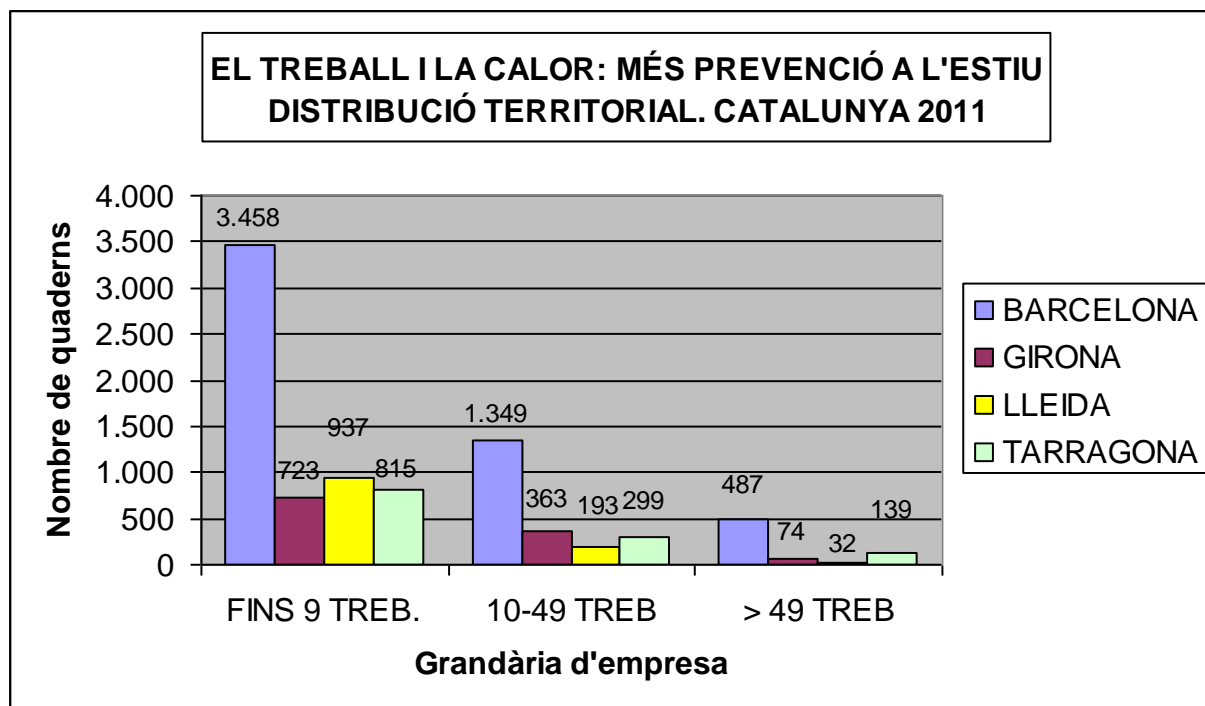

Segons la grandària de l'empresa, majoritàriament la distribució ha anat adreçada a les petites empreses. El 67% de les distribucions s'han enviat a empreses de menys de 9 persones treballadores, el 25% a empreses de 10 a 49 persones treballadores i la resta (un 8%) a empreses que tenen més de 50 persones treballadores (gràfic 2).

Gràfic 2

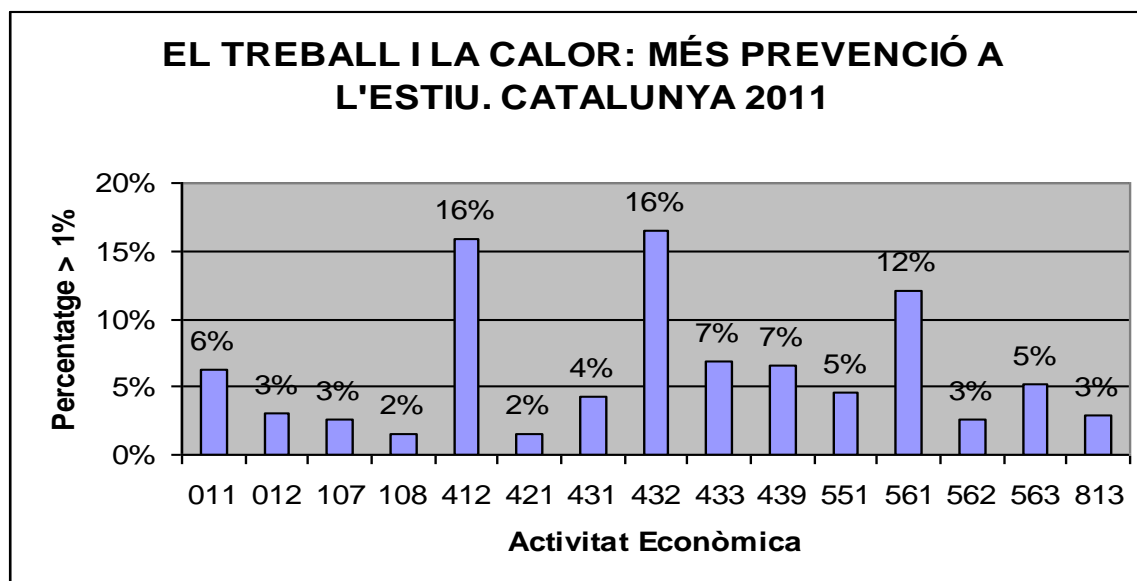
Gràfic 3

Quan analitzem la distribució d'acord amb la grandària de l'empresa i la demarcació territorial, observem que Barcelona ha distribuït de manera majoritària a tot tipus d'empreses segons la grandària. Amb relació a la resta de demarcacions, hi ha diferències: a les empreses de menys de 9 treballadors, la distribució majoritària s'ha produït a la demarcació de Lleida. A les empreses entre 10 i 49 treballadors, la distribució majoritària s'ha fet a la demarcació de Girona. A les empreses de més de 50 treballadors, la distribució majoritària s'ha produït a la demarcació de Tarragona (gràfic 3).

Aquest quadern de prevenció s'ha adreçat als sectors d'activitat on el risc d'exposició a la calor és més important. La distribució, d'acord amb la Classificació catalana d'activitats econòmiques (taula 1), anava adreçada als sectors d'activitat que estan més exposats a risc de temperatures més altes i els més influenciats per una possible onada de calor, és a dir, sobretot en treballs exteriors (gràfic 4).

Gràfic4

Taula 1

CLASSIFICACIÓ CATALANA D' ACTIVITATS ECONÒMIQUES	CODI
Conreus no perennes	011
Conreus perennes	012
Fabricació de productes de fleca i de pastes alimentàries	107
Fabricació d'altres productes alimentaris	108
Construcció d'edificis	412
Construcció de carreteres, vies fèrries, ponts i túnels	421
Preparació d'obres	431
Instal·lacions elèctriques, de lampisteria i altres instal·lacions d'edificis i obres	432
Acabament d'edificis	433
Altres activitats especialitzades de la construcció	439
Hotels i allotjaments semblants	551
Restaurants i establiments de menjars	561
Provisió de menjars preparats per a celebracions i altres serveis de menjars	562
Establiments de begudes	563
Activitats de jardineria	813

La distribució majoritària s'ha dut a terme en els sectors d'instal·lacions elèctriques, de lampisteria i altres instal·lacions d'edificis i obres (Codi CCAE 432), amb 1.462 quaderns (16%) i en el sector de construcció d'edificis (Codi CCAE 412), amb 1.404 quaderns (16%). En segon lloc els restaurants i establiments de menjars (Codi CCAE 561), amb 1.063 quaderns (12%). Finalment, en tercer lloc es troba el sector de conreus no perennes (Codi CCAE 011), amb 553 quaderns (6%) (gràfic 4; taula 1).

3. Conclusions

- Durant els dies 26 i 28 de juny, l'SMC va alertar d'una situació meteorològica de risc de nivell 1 per temperatura màxima extrema.

Durant el període del 18 al 22 d'agost es va alertar per l'SMC de SMR de nivell 1 i nivell 2 per onada de calor de forma consecutiva.

Durant aquests períodes, en els quals es va preveure una pujada de temperatures (SMR 1 i SMR 2), el Departament de Salut va activar la fase 2 del POCS. En el cas de SMR per onada de calor, el CECAT va comunicar l'activació de la fase d'alerta del PROCICAT per onada de calor i es van mobilitzar els grups actuant per tal de minimitzar la situació d'emergència.

- En general, no s'ha observat un augment significatiu en el nombre de defuncions en els deu municipis sentinella, amb unes dades semblants a les registrades els anys anteriors amb normalitat meteorològica i sense diferències significatives pel que fa a l'any 2010.
- Tampoc no s'ha observat cap increment en les dades de mortalitat hospitalària.
- Pel que fa a les urgències ateses en aquests quatre hospitals sentinelles, l'activitat ha estat més elevada durant els mesos de juny, juliol, agost i setembre de l'any 2010 en comparació amb el 2011. Pel que fa a l'activitat d'urgències ingressades el 2011, ha estat molt semblant a la del 2010. Quant als èxits, han tingut un comportament diferent al llarg d'aquests quatre mesos, tot i que el volum total és semblant.
- En relació amb les dades assistencials a tota Catalunya, s'ha de tenir en compte que, per a totes les variables (urgències ateses, urgències

ingressades i èxits), a l'any 2009 es van declarar més centres que a l'any 2008. De 2009 a 2011, el nombre d'hospitals declarants s'ha mantingut.

El nombre d'urgències ateses durant el 2009 va ser més elevat que al 2010 i 2011, però el nombre d'urgències ingressades durant aquests tres anys va ser semblant.

- La realització de les accions preventives ha donat uns resultats bons en l'atenció i el control de la salut poblacional.
- Durant aquest període, i a les poblacions relacionades a l'estudi de l'any 2011, l'Institut de Medicina Legal de Catalunya no ha notificat cap mort per cop de calor. Tampoc no s'ha notificat en la resta.
- Pràcticament a totes les regions sanitàries s'ha fet l'actualització del cens de persones grans fràgils per la calor i s'ha arribat gairebé al 100% dels centres d'atenció primària. S'han intervingut un 71,7% de les persones diana al domicili (37.888 persones ateses al domicili sobre les 52.838 identificades com a persones de risc) i un 36,9% al CAP (200.987 persones ateses sobre el total de 544.068 identificades, en comparació amb un 65% i 49% respectivament durant l'any anterior.
- A les regions sanitàries s'ha establert contacte entre els centres d'atenció primària i els centres sociosanitaris entre un 57% i un 100% dels casos. El cens s'ha contrastat en totes les regions, encara que amb una important variabilitat entre si (del 46,3% al 100%).
- La difusió de mesures preventives es generalitza i arriba a percentatges de fins al 68% dels CAP de tot Catalunya, fonamentalment mitjançant la distribució de fulletons en premsa escrita. La utilització d'aquest material ha fet disminuir la utilització de material propi, que varia entre les diferents regions sanitàries: algunes no n'han utilitzat i d'altres l'han fet servir entre el 20% i el 100% dels casos. En relació amb l'estiu anterior, els resultats en la difusió de mesures ha estat força semblant.

- Pel que fa a la fase 2 d'alerta, es va augmentar la freqüència de mesures preventives en les pantalles del CAP, es va reforçar el suport de la persona cuidadora, així com les trucades telefòniques domiciliàries i les visites d'ATDOM.
- L'activitat de Sanitat Respon ha estat bàsicament dirigida a mantenir el contacte amb els serveis 061 d'urgències, els sociosanitaris i la població en general. El programa de seguiment del malalt fràgil, relacionat amb el POCS i designat pels equips d'atenció primària, preveia la possible atenció des de Sanitat Respon a 105 pacients fràgils adscrits a 1 ABS. Atès que aquest estiu s'ha entrat en SMR de nivell 2, s'ha realitzat el seguiment específic previst en el corresponent Pla d'actuació.
- L'ACM ha informat tots els seus ajuntaments i ens locals associats sobre la necessitat de disposar de plans locals específics en cas d'emergència per donar-hi una bona resposta mitjançant una carta i enllaços al web.
- La FMC ha informat tots els seus ajuntaments i ens locals adherits sobre els plans d'actuació municipals i sobre el POCS 2011 mitjançant una carta i enllaços al web.
- Des del Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) s'han emès els comunicats i avisos corresponents per SMR de nivell 1 i de nivell 2 per onada de calor, a partir de la informació facilitada pel Servei Meteorològic de Catalunya en relació amb les situacions meteorològiques de risc, adjuntant-hi, quan s'ha activat el Pla de Protecció Civil de Catalunya (PROCICAT) per onada de calor, i en coordinació amb el Departament de Salut, els consells preventius recomanats tant per als municipis com per a la població en general.
- El Departament de Salut ha posat a disposició dels professionals de la salut un cartell informatiu a través de la seva pàgina web i l'ha distribuït mitjançant correu electrònic als centres sanitaris. També ha fet difusió d'un vídeo amb consells informatius bàsics per prevenir els efectes d'una possible onada de

calor sobre la salut. Es va informar d'aquesta eina als CAP, a les oficines de farmàcia, així com a alguns ajuntaments i associacions que el van demanar.

- El Departament d'Empresa i Ocupació ha distribuït el fulletó *El treball i la calor: més prevenció a l'estiu*. La distribució feta a partir de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social ha estat satisfactòria, ja que tot i que el nombre de distribucions ha disminuït, la distribució s'ha adreçat a sectors que estan més exposats a altes temperatures.

L'any 2011 s'han distribuït 8.869 quaderns d'*El treball i la calor: més prevenció a l'estiu*. Aquesta distribució s'ha fet de manera majoritària a Barcelona, amb un 60% del total distribuït, seguida de Tarragona, amb un 14%, i en darrer terme Girona i Lleida, amb un 13% de la distribució.

Els sectors d'activitat en què s'han distribuït els quaderns majoritàriament són els sectors d'instal·lacions elèctriques, de lampisteria i altres instal·lacions en edificis i obres, el sector de la construcció d'edificis i, en tercer lloc, els restaurants i establiments de menjar.

- El Departament de Benestar Social i Família ha fet una difusió del díptic a tots els centres mitjançant el seu lloc web, en l'àmbit temàtic de "Gent gran", "Persones amb dependència" i "Persones amb discapacitats".

Annex 1

Model de carta enviada als ajuntaments per l'Associació Catalana de Municipis i Comarques

Benvolgut alcalde-president,

Benvolguda alcaldessa-presidenta,

A partir del dia 1 de juny i fins al dia 15 de setembre es posa en marxa **el Pla d'actuació per prevenir els efectes de l'onada de calor sobre la salut (POCS)**, una iniciativa de la Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut amb la col·laboració d'altres organismes de la Generalitat i les entitats municipals.

En cas d'una situació determinada de calor, el Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) activaria el Pla de protecció civil de Catalunya per onada de calor (PROCICAT) que, en el supòsit de desplegar-se en la seva totalitat, requeriria actuacions i procediments dels municipis.

Des de l'ACM us adjuntem la informació relativa a aquestes actuacions i procediments que els municipis haurien de tenir en compte en cas d'onada de calor. Bàsicament, es tracta de disposar del cens de la població de risc i d'inventariar els centres d'acolliment climatitzats i els mitjans per transportar les persones de risc que caldria activar en cas de situació d'emergència.

Us recomanem que llegiu detingudament tota la informació que us adjuntem perquè des de l'ajuntament prengueu les accions necessàries per poder protegir la població en cas d'onada de calor.

Trobareu material de suport per elaborar els cens de persones de risc i inventariar els centres climatitzats a: http://www.gencat.net/interior/esc/docs/esc_planspc.htm

I la informació general adreçada a la població sobre les onades de calor a: <http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir3091/index.html>

Rebeu una salutació cordial,

Salvador Esteve i Figueres

President

ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS I COMARQUES

València, 231; 6a planta

08007 BARCELONA

Tel. 934 961 616 Fax 932 160 286 <http://www.acm.cat>

Annex 2

Carta adreçada a tots els ajuntaments i ens locals adherits a la FMC

Assumpte: Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS 2011)

Benvolgut/uda alcalde/alcaldeessa,

Benvolgut/uda president/presidenta,

Des del dia 1 de juny i fins el 15 de setembre, el Departament de Salut, conjuntament amb el Departament de Territori i Sostenibilitat a través del Servei Meteorològic de Catalunya, ha posat en marxa el Pla d'actuació per prevenir els efectes d'una possible onada de calor sobre la salut dels ciutadans (POCS).

L'objectiu d'aquest Pla és minimitzar els efectes de l'onada de calor a través de la coordinació de diverses actuacions preventives en diferents àmbits amb l'ajuda de prediccions meteorològiques, atès que la calor excessiva i sostinguda comporta un augment de la mortalitat, especialment en la gent gran i en les persones amb malalties cròniques, i també un increment en el nombre d'ingressos no programats als hospitals. Es consideren grups especialment vulnerables als efectes de la calor: la gent de més de 75 anys, els nadons, les persones amb discapacitats físiques o psíquiques que tenen limitada la mobilitat i l'autocura, els malalts crònics, les persones que viuen soles, les que viuen en condicions socials precàries i les que prenen medicació que actua sobre el sistema nerviós central.

Un any més, volem recordar-vos que els ajuntaments i consells comarcals tenen un paper molt important en l'aplicació del Pla, tant en el procés d'informació com en el de protecció de la població en el cas d'alerta o emergència, així com quan sigui necessari activar el Pla de protecció civil de Catalunya (PROCICAT).

Entre les actuacions preventives, caldria tenir identificats els col·lectius vulnerables a onades de calor. Per això és important que els ens locals disposin d'un ***cens de la població de risc*** que, des dels serveis socials del municipi, s'haurà de contrastar amb els centres d'atenció primària de salut i d'un ***inventari dels centres de dia, d'internament i residencials climatitzats***.

D'altra banda, i a fi de garantir l'operativitat dels POCS en cas d'emergència, els ajuntaments hauran d'elaborar un ***pla municipal d'emergència en cas d'onada de calor sostinguda*** on es planifiqui la logística municipal per a la població afectada i que haurà de preveure, entre altres actuacions, l'habilitació de centres o instal·lacions d'acollida climatitzats, l'avituellament d'aquests, i la planificació dels serveis de transport públic o privat més adequat per traslladar a la població crítica als centres habilitats i centres assistencials.

El Departament d'Interior posa a disposició dels ens locals una **"Eina per elaborar el cens municipals per onada de calor"**, que permet als municipis censar fàcilment les persones més vulnerables davant una onada de calor i inventariar els centres d'acolliment climatitzats:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/interior/menuitem.749d9d1d4de644df65d789a2b0c0e1a0/?vgnextoid=f7e16f437ded4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=f7e16f437ded4210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

Per obtenir més informació sobre el POCS 2011, informacions i consells per als ciutadans, així com accés al full informatiu de seguiment setmanal, podeu consultar el web del Departament de Salut:

<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir3091/index.html>

Finalment, el Servei Meteorològic de Catalunya informa diàriament sobre les situacions meteorològiques de risc a l'enllaç següent:

<http://www.meteo.cat/servmet/smr/index.html>

En la confiança que aquesta informació serà del vostre interès, rebeu una cordial salutació,

Manuel Bustos

President

Barcelona, 17 de juny de 2011

MB_mp_127/2011

Annex 3

Difusió de la informació a través del lloc web de la Federació de Municipis de Catalunya:

<http://www.fmc.cat/ACTUALITAT/default.cfm/ID/19672/T/pla-actuacio-prevenir-efectes-onades-calor-sobre-salut-.htm>

Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut

Des del dia 1 de juny i fins al 15 de setembre, el Departament de Salut, conjuntament amb el Departament de Territori i Sostenibilitat a través del Servei Meteorològic de Catalunya, ha posat en marxa el Pla d'actuació per prevenir els efectes d'una possible onada de calor sobre la salut dels ciutadans (POCS)

L'objectiu d'aquest Pla és minimitzar els efectes de l'onada de calor a través de la coordinació de diverses actuacions preventives en diferents àmbits amb l'ajuda de prediccions meteorològiques, atès que la calor excessiva i sostinguda comporta un augment de la mortalitat, especialment en la gent gran i en les persones amb malalties cròniques, i també un increment en el nombre d'ingressos no programats als hospitals. Es consideren grups especialment vulnerables als efectes de la calor: la gent de més de 75 anys, els nadons, les persones amb discapacitats físiques o psíquiques que tenen limitada la mobilitat i l'autocura, els malalts crònics, les persones que viuen soles, les que viuen en condicions socials precàries i les que prenen medicació que actua sobre el sistema nerviós central.

Un any més, els ajuntaments i consells comarcals tenen un paper molt important en l'aplicació del Pla, tant en el procés d'informació com en el de protecció de la població en el cas d'alerta o emergència, així com quan sigui necessari activar el Pla de Protecció Civil de Catalunya (PROCICAT).

Entre les actuacions preventives, caldria tenir identificats els col·lectius vulnerables per onades de calor. Per això és important que els ens locals disposin d'un cens de la població de risc que, des dels serveis socials del municipi, s'haurà de contrastar amb els centres d'atenció primària de salut i d'un inventari dels centres de dia, d'internament i residencials climatitzats.

D'altra banda, i a fi de garantir l'operativitat dels POCS en cas d'emergència, els ajuntaments hauran d'elaborar un pla municipal d'emergència en cas d'onada de calor sostinguda on es planifiqui la logística municipal per a la població afectada i que haurà de preveure, entre altres actuacions, l'habilitació de centres o instal·lacions d'acollida climatitzats, l'avituallament d'aquests, i la planificació dels serveis de transport públic o privat més adequat per traslladar a la població crítica als centres habilitats i centres assistencials.

🔗 Eina per elaborar el cens municipals per onada de calor

🔗 Més informació

🔗 Informació diària sobre les situacions meteorològiques de risc

---

